

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería clínica III

Materia	Enfermería clínica III			
Código	V53G140V01301			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Povisa)			
Coordinador/a	Muíños Álvarez, Alicia			
Profesorado	Fernández Sanromán, Jacinto Muíños Álvarez, Alicia Pesqueira Santiago, Daniel			
Correo-e	amuiños@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	Esta materia encadra as competencias a desenrolar polo estudante no coidado a persoas con patoloxías específicas dentro do campo da Enfermería Médico-Cirúrxica.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, como individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto ás súas opinións, crenzas e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional.
B8	Promover e respectar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermidade.
C28	Coñecer as alteracións da saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Capacidade de organización e planificación.
D3	Capacidade de xestión da información.
D4	Resolución de problemas e toma de decisións.
D7	Razoamento crítico.
D8	Aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de deseñar os coidados nas principais enfermidades relacionadas co aparello geniturinario e sistema endocrino.	A4	B7	C28	D1
	A5	B8	C29	D2
			C32	D3
				D4
				D7
				D8

Ser capaz de planificar e prestar cuidados antes situación concretas relacionadas cun paciente politraumatizado.	A3	B7	C28	D1
	A4		C29	D2
	A5		C30	D3
			C32	D4
				D7
			D8	
Ser capaz de prestar asistencia centrada no paciente, utilizando os diagnósticos de enfermaría e as actividades derivadas deles, nas patoloxías estudadas.	A4	B7	C28	D1
		B8	C29	D2
			C30	D3
			C32	D4
				D7
			D8	
Ser capaz de aplicar os cuidados necesarios para a atención á persoa/paciente crítico incluído o potencial doante de órganos.	A3	B7	C28	D1
	A4	B8	C29	D2
			C30	D3
			C32	D4
				D7
			D8	

Contidos

Tema

1. Patoloxía Endocrina

- 1.1 Xeneralidades Patoloxía Endocrina:
 - 1.1.1 Conceptos Xerais
 - 1.1.2 Recordo Anatómico
 - 1.1.3 Valoración Xeral Endocrina
 - 1.1.4 Tratamento Médico
 - 1.1.5 Tratamento Cirúrxico
 - 1.2 Patoloxía do Hipotálamo
 - 1.3 Patoloxía Hipofisaria:
 - 1.3.1 Hiperpituitarismo
 - 1.3.2 Hipopituitarismo
 - 1.3.3 Enfermidades da Neurohipófisis
 - 1.4 Patoloxía Tiroidea:
 - 1.4.1 Enfermidades Benignas do Tiroides:
 - 1.4.1.1 Hipertiroidismo
 - 1.4.1.2 Hipotiroidismo
 - 1.4.1.3 Bocio
 - 1.4.1.4 Tiroiditis
 - 1.4.2 Neoplasias do Tiroides:
 - 1.4.2.1 Cáncer Papilar Tiroides
 - 1.4.2.2 Cáncer Folicular Tiroides
 - 1.4.2.3 Cáncer Medular Tiroides
 - 1.4.2.4 Cáncer Anaplásico Tiroides
 - 1.4.2.5 Linfomas Tiroideos
 - 1.4.2.6 Cáncer Metastásico Tiroideo
 - 1.5 Patoloxía Paratiroidea:
 - 1.5.1 Hiperparatiroidismo Primario
 - 1.5.2 Hiperparatiroidismo Secundario
 - 1.5.3 Outros Hiperparatiroidismos
 - 1.5.4 Hipoparatiroidismo
 - 1.6 Tumores Endocrinos do Páncreas:
 - 1.6.1 Insulinoma
 - 1.6.2 Gastrinoma
 - 1.6.3 Glucagonoma
 - 1.6.4 Vipoma
 - 1.6.5 Outros Tumores Endocrinos Pancreáticos
 - 1.7 Patoloxía Suprarrenal e das Gónadas:
 - 1.7.1 Síndrome Cushing
 - 1.7.2 Enfermidade de Addison
 - 1.7.3 Aldosteronismo Primario
 - 1.7.4 Feocromocitoma
 - 1.7.5 Carcinoma Suprarrenal
 - 1.7.6 Incidentalomas
 - 1.8 Neoplasia Endocrina Múltiple:
 - 1.8.1 Neoplasia Endocrina Múltiple I
 - 1.8.2 Neoplasia Endocrina Múltiple II:
 - 1.8.2.1 MEN IIa
 - 1.8.2.2 MEN IIb
 - 1.8.3 Neoplasia Endocrina Múltiple III
 - 1.9 Obesidade:
 - 1.9.1 Manexo Dietético
 - 1.9.2 Manexo Farmacolóxico
 - 1.9.3 Manexo Cirúrxico
 - 1.10 Diabetes
 - 1.11 Dislipemias
 - 1.12 Hiperuricemia
 - 1.13 Enfermaría Endocrina:
 - 1.13.1 Coidados de enfermaría
 - 1.13.2 Técnicas de enfermaría
 - 1.13.3 Tratamentos. Administración dos mesmos
 - 1.13.4 Educación Sanitaria
 - 1.13.5 Prevención de Complicacións
-

2 Politraumatismos	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 Soporte Vital Avanzado 2.2 Asistencia ó Politraumatizado. Conceptos Xerais 2.3 Traumatismos Abdominais 2.4 Síndrome Compartimental 2.5 Traumatismo Hepático e Esplénico 2.6 Traumatismos Intestinais 2.7 Traumatismos Pancreáticos 2.8 Traumatismos Torácicos 2.9 Traumatismos Cervicais 2.10 Hematoma Retroperitoneal
3 Patoloxía Renal e Urolóxica	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Estudo do paciente con Enfermidade Renal. Patoloxía Nefrourolóxica: <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1 Valoración Función Renal e Urinaria 3.1.2 Manexo das Enfermidades Renais 3.1.3 Manexo das Enfermidades Urolóxicas 3.2 Enfermidades Renais: <ul style="list-style-type: none"> 3.2.1 Insuficiencia Renal Aguda 3.2.2 Insuficiencia Renal Crónica 3.2.3 Síndrome Nefrótico 3.2.4 Nefropatías Glomerulares 3.2.5 Nefropatías Túbulointersticiais 3.3 Hemodiálise 3.4 Diálise Peritoneal 3.5 Paciente Urolóxico: <ul style="list-style-type: none"> 3.5.1 Avaliación do paciente Urolóxico 3.5.2 Síntomas e Signos 3.5.3 Técnicas Diagnósticas 3.6 Enfermidades Benignas Tracto Xenitourinario <ul style="list-style-type: none"> 3.6.1 Enfermidades Infecciosas do Tracto Xenitourinario 3.6.2 Enfermidades Inflamatorias do Tracto Xenitourinario 3.7 Patoloxía Urolóxica Renal: <ul style="list-style-type: none"> 3.7.1 Uropatía Obstrutiva 3.7.2 Tumores Renais 3.8 Patoloxía Vesical: <ul style="list-style-type: none"> 3.8.1 Disfuncións neuromusculares do tracto urinario 3.8.2 Tumores Vesicais 3.9 Patoloxía Prostática: <ul style="list-style-type: none"> 3.9.1 Hiperplasia Benigna da Próstata 3.9.2 Cancro da Próstata 3.10 Patoloxía do Testículo: <ul style="list-style-type: none"> 3.10.1 Escroto Agudo 3.10.2 Tumores do Testículo e Paratesticulares 3.11 Patoloxía Xenital Masculina e Disfunción Sexual 3.12 Coidados de enfermaría no paciente urolóxico: <ul style="list-style-type: none"> 3.12.1 Técnicas 3.12.2 Tratamentos 3.12.3 Educación sanitaria 3.12.4 Prevención de complicacións
4 Doazón de órganos	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Aspectos legislativos polos que se regulan as actividades de obtención e utilización de órganos e texidos. 4.2 Diagnóstico e certificación da morte. 4.3 Consentimento presunto. 4.4 Organización Nacional dos Trasplantes (ONT). Oficina de Coordinación dos Trasplantes de Galicia. 4.5 Coordinación dos Trasplantes a nivel hospitalario. 4.6 Qué órganos e texidos se poden doar. 4.7 Valoración do doante potencial. 4.8 Entrevista familiar. 4.9 Mantemento do doante. 4.10 Documentación relacionada.
5 Bases de Neurocirugía	<ul style="list-style-type: none"> 5.1 Introducción 5.2 Exploración neurolóxica básica 5.3 Técnicas quirúrgicas craneales 5.4 Neuroradioloxía 5.5 Laminectomía 5.6 Trauma craneoencefálico 5.7 Lesiones fosa posterior 5.8 Enfermedades vasculares cerebrales 5.9 Cuidados de enfermería asociados al paciente neuroquirúrgico.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	39	58	97
Actividades introdutorias	3	0	3
Estudo de casos	16	0	16
Traballo tutelado	0	32	32
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos específicos da materia obxecto de estudo.
Actividades introdutorias	Sesións de clase expositiva dos contidos xerais por cada un dos profesores/as intergrantes da materia.
Estudo de casos	Actividades prácticas a desenrolar na aula na que o estudante de forma activa, ben de forma individual ou en grupo describe, analiza, e resolve en caso necesario, situacións concretas expostas ou simuladas polo profesor/a.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual, elabora un documento seguindo as directrices do profesor respnsable, sobre unha temática da materia concreta. Trátase dunha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura, manexo de bibliografía actualizada, redacción...

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Ademais da información facilitada polo profesor sobre os requisitos para levar a cabo a elaboración do traballo proposto, o estudante poderá establecer comunicación co para liquidar dúbidas xurdidas durante proceso de elaboración do mesmo.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adquirir destreza en procedementos alternativos de solución.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estudo de casos	De forma grupal ou individual expóranse casos e situacións (mediante soporte escrito, presentación audiovisual ou exposición de material concreto) que os estudantes de forma activa tratarán de analizar e resolver.	10	A3 A4	B7 C30 C32	D1 D3 D4 D7	
Traballo tutelado	O/a estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre unha temática concreta da materia nunha data límite establecida polo profesor. levará a cabo de forma individual.	10	A3 A4 A5	C28 C29 C32	D1 D2 D3 D7 D8	
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta. O estudante seleccionará unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Cada resposta correcta sumará catro puntos e cada incorrecta restará un punto. Covocatorias: - Xaneiro 2019 - Xullo 2019 En canto ao o día e hora será facilitado no calendario de exames para o presente curso académico.	80	A3 A4	C28 C29 C32	D1 D2 D3 D4 D8	

Outros comentarios sobre a Avaliación

PROFESORADO E DISTRIBUCIÓN DE BLOQUES TEMÁTICOS:

CARLOS JOSÉ MAGDALENA LÓPEZ: 1, 2

DANIEL PESQUEIRA SANTIAGO: 3

ALICIA MUIÑOS ÁLVAREZ: 1, 4

RECORDATORIO AVALIACIÓN DE XULLO:

O/a estudante que non acade a calificación de aprobado na convocatoria de xaneiro, terá necesariamente que presentarse a globalidade da materia na seguinte convocatoria.

Así mesmo, con respecto ao traballo tutelado e estudos/análisis de casos e situacións formará parte da calificación sempre que se trate dunha primeira convocatoria, puntuando únicamente o examen en posterior convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

P. Parrilla Paricio; J.I. Landa Garcia, **Cirugía AEC**, 2ª Edición, Editorial Medica Panamericana,
Pamela L. Swearingen, **Manual de Enfermería Médico- Quirúrgica**, 6ª Edición, Elsevier- Mosby,
Brunner& Suddarth´s, **Textbook of Medical- Surgical Nursing**, 12ª Edición, Lippincott Williams & Wilkins,
Kathleen Duffy, **Medicall- Surgical Nursing Made Incredibly Easy**, 1ª Edición UK,
Sabiston, **Tratado de Cirugía. Fundamentos Biológicos de la Práctica Quirúrgica Moderna**,
Morris PJ, Malt RA, **Oxford Testbook of Surgery**,
Ministeriode Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, **www.ont.es**,
J. Larry Jameson et. al, **Harrison Endocrinología**, 2007
L. Andreu Periz et. al, **La Enfermería Médica Y el Trasplante de Órganos**, 2004
Marylynn E. Doenges et al., **Planes de Cuidados de Enfermería**, 2008
Alan Wein et.al, **Campbell Walsh Urología**, 2015
www.ont.es,
Mary Fran Hazinki et. al. Edición en español: Fabian C.Gelpi, **Aspectos Destacados de la Actualización de las Guías de la AHA para RCP y ACE de 2015**, CPR&ECC, 2015
Laso JF, **Introducción a la medicina clínica: Fisiopatología y semiología**, 2ª edición, Elsevier-Masson, 2010

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría de urxencias e coidados críticos/V53G140V01414
Introdución á enfermaría avanzada/V53G140V01415
Prácticas clínicas IV/V53G140V01405
Prácticas clínicas V/V53G140V01406
Traballo de Fin de Grao/V53G140V01407

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas II/V53G140V01303
Prácticas clínicas III/V53G140V01306

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101
Bioquímica: Bioquímica/V53G140V01103
Fisioloxía: Fisioloxía/V53G140V01105
Fundamentos de enfermaría/V53G140V01107
Enfermaría clínica I/V53G140V01204
Enfermaría clínica II/V53G140V01205
Farmacoloxía e dietética/V53G140V01203
Introdución á enfermaría clínica/V53G140V01201